

Scenario's voor de toekomst van KLN: een aanvulling

Aan de leden van KLN. Document voor discussie binnen onze vereniging.

Commissie Toekomst KLN
20 november 2025

Aanvulling op versie 1.0 van 11 september jl.

Inhoudsopgave

Introductie op deze nieuwe aanvullende versie	2
Uitdaging en aanpak: een herhaling	3
Uitgangspunten bij scenario 2	4
Suggesties uit de consultaties, al vooruitlopend	6

Introductie op deze nieuwe aanvullende versie

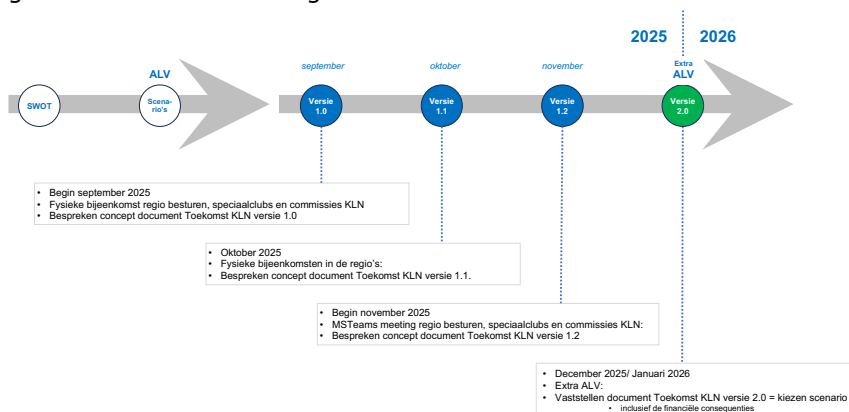
Keuze uit 3 scenario's

We hebben als KLN een drietal toekomstscenario's uitgewerkt en deze het afgelopen half jaar besproken met de diverse regio's, de speciaalclubs en met de verschillende werkgroepen. Ter herinnering: de 3 scenario's waren als volgt uitgetekend:

Definitieve keuze op de extra ALV op 22 december 2025

In de gehanteerde planning is de huidige periode die van consultaties en is het definitieve keuzemoment voor één van de 3 scenario's eind december 2025. Daarna wordt stapsgewijs gestart met de uitwerking van het verkozen scenario.

Klip en klaar: scenario 2

Vooruitlopend op de extra ALV op 22 december 2025 lijkt de uitkomst van de consultaties klip en klaar: scenario 2, het scenario waarin de KLN zich ontwikkelt tot een vereniging voor fokkers én houders (liefhebbers¹).

NB. De algemeen gedeelde keuze voor scenario 2 gaat overigens gepaard met zorgen, twijfels en een enkele negatieve reactie. Er leven veel vragen over of er wel voldoende liefhebbers zijn, of er belangstelling is, wat we ze eigenlijk te bieden hebben, of men lid wil worden en een bijdrage betalen – en wat het dan vervolgens betekent voor onze club.

Deze versie is een aanvulling

Voor de werkgroep betekent het dat we in deze aanvulling vooruitlopen op basis van al het gezegde in de verschillende consultaties. Het is in feite ook een beginpunt, een startpunt voor de uitwerking ná de ALV.

¹ De term 'liefhebbers' doet er geen recht aan dat ook de fokkers pure liefhebbers zijn. We zoeken dus naar een betere term – en voor nu gebruiken we daarom de term 'houders (liefhebbers)'. Een alternatieve benaming zou kunnen zijn: niet-tentoonstellingsfokkers.

Uitdaging en aanpak: een herhaling

Dieren houden verandert, maar blijft. En is positief.

Er verandert veel in onze maatschappij – hoe we tegen dieren houden aankijken, wat we met dieren mogen doen, het aangaan van verplichtingen, hoe we dieren houden – maar wat blijft is dat er in Nederland veel (huisdieren) worden gehouden. De belangstelling is er en die belangstelling blijft.

Inmiddels is uit vele ervaringen en onderzoek genoegzaam gebleken dat het houden van dieren positief werkt op ons welbevinden en op onze gezondheid. Minder astma, minder allergieën, een groter geluksgevoel en minder eenzaamheid. De lijst voordelen is lang. De vraag is hoe we daarvan kunnen profiteren.

Maar...

Er is namelijk ook een grote 'maar'. Ons traditioneel fokken verdwijnt, lijkt langzaam aan van het toneel te verdwijnen, alsook het aantal mensen dat plaats wil nemen in besturen. En vogelgriep, Corona en PFAS helpen beslist niet mee. Ons ledenaantal neemt (mede) daardoor sterk af.

Daarnaast is er een zichtbare, activistische groep die het houden van dieren zeer kritisch benadert. Dat geldt met name de bio-industrie, maar raakt ook de fokkers vanwege de tentoonstellingen en soms het houden in relatief kleine fokverblijven.

Wat we ook moeten constateren is dat we onbekend zijn bij niet-ingewijden. De weg naar de pers vinden we niet, we zijn onbekend bij liefhebbers, de overheid denkt niet aan ons bij ingrepen (vogelgriep) en erkent onze cultureel erfgoed waarde evenmin.

Een nieuwe tak aan onze vereniging: houders (liefhebbers)

We hebben een bepaalde massa – passieve en actieve leden, geld – nodig om onze bestaande faciliteiten/ infrastructuur overeind te houden. We moeten ook massa hebben én onze aanpak veranderen om beter gezien en gehoord te worden, om gesprekspartner te kunnen zijn.

Uit de consultaties komt naar voren dat we bijna unaniem kiezen voor scenario 2, het scenario waarbij we een 'amateur'-deel aan onze vereniging toevoegen. Daarmee creëren we massa (geld) en kunnen we wellicht ook onze rassen (erfgoed) beter positioneren.

Er leeft vrij breed de opvatting dat we ons actiever op kunnen en moeten stellen naar pers, overheid en actiegroepen, al verschillen we in opvatting over de toon en vorm daarvan.

Gefaseerde aanpak – en met werkgroepjes

Het bestuur heeft nadrukkelijk voor een gefaseerde aanpak gekozen. Eerst een scenario en parallel een aantal verkenningen door tijdelijke werkgroepjes naar:

- Succesvolle verenigingen met een liefhebbers-tak: hoe doen zijn het?
- De toekomst van ons tijdschrift: welke mogelijkheden zien we voor ons? Hoe besparen we geld én kunnen we interessant(er) worden.
- De structuur van KLN en met name de mogelijke versterking van de rol van speciaalclubs.

De uitkomsten worden gecombineerd met de uitkomst van de stemming op de ALV. Daarna pas gaan we over tot een volgende fase. Eerst kiezen en dan naar de uitwerking.

Uitgangspunten bij scenario 2

Als we verder gaan met scenario 2, dan hebben we een aantal uitgangspunten. Dat betreft zowel de organisatie, de eerste initiatieven, het tempo, als de ruimte om uit te proberen.

Voor alle duidelijkheid: in scenario 2 heeft de nieuwe KLN twee deel-organisaties, de fokkers ('professionals' in de sportwereld en de houders ('amateurs' in de sportwereld).

Scenario 2

Fokkers

Houders

Gelijk voor fokkers én houders

Klein hoofdbestuur; 2 dependances

Zelfstandige werkgroepen

Het beste teamresultaat.

Risico: te weinig samenhang

Uitgaan van onze sterktes

Een belangrijk uitgangspunt is dat we uitgaan van onze sterktes en de kansen. Dáárop richten we onze eerste initiatieven. Daarnaast starten we met het opbouwen van communicatievaardigheden en -initiatieven, inclusief de sociale media. Communicatie is niet alleen nodig voor de uitbouw van onze sterktes en kansen, het is ook noodzakelijk om de bedreigingen het hoofd te bieden. Zie de voorgaande Scenario's voor de Toekomst notitie voor het volledige overzicht.

Sterktes	Kansen
Vakkennis groot	Veel mensen met (klein)dieren
Levend erfgoed	Het houden van levend cultureel erfgoed
Breed qua diersoorten en diergroepen	KLN als Keurmerk voor fokkers

Stapsgewijs – en misstappen horen erbij

We kiezen voor een geleidelijke aanpak. Dat is deels uit noodzaak. We hebben immers niet direct een grote groep vrijwilligers klaar staan. Maar belangrijker nog, het is een strategie om al doende, uitproberend, een nieuwe weg te zoeken. Snel uitwerken en toetsen. Dat betekent ook dat initiatieven mogen mislukken, al is het daarbij wél belangrijk om niet te lang te aarzelen met ingrijpen.

Een belangrijke voorwaarde is een duidelijk plan, met kaders en een tijdpad. En voor alle duidelijkheid, de KLN heeft nog een zeker eigen financieel vermogen. Er is dus ruimte voor initiatieven.

Organisatorische scheiding en een goede rolverdeling.

De twee deel-organisaties worden weliswaar duidelijk gescheiden, maar kennen ook een aantal resultaatafspraken, ook naar elkaar. Elk heeft een eigen operationeel bestuur om te garanderen dat men elkaar niet in de weg loopt. Een klein hoofdbestuur geeft elke eenheid de (nog te bepalen) kaders mee.²

De fokkers behouden het opgebouwde systeem van tentoonstellingen, keurmeesters, ringenuitgifte en tatoeëren, en werkgroepen. Er komt organisatorische ondersteuning voor

² Tijdens deze stap moeten we ons ook realiseren wat de organisatorische consequenties zijn van deze tweedeling. Waar moeten reglementen worden aangepast en op welke wijze. Van belang blijft dat de KLN als totaal een visie op de toekomst ontwikkelt en deze breed communiceert. Intern, maar ook extern. De uitvoering naar die toekomst toe wordt dan opgepakt door de genoemde beide deel-organisaties.

de speciaalclubs. Wel zal de hoeveelheid (ondersteunde) tentoonstellingen af moeten nemen, en je kunt verwachten dat er (waarschijnlijk) enige aanpassing in de opzet nodig zal blijken. Van de fokkers en keurmeesters wordt ook wat gevraagd: ze zijn straks ook de bron van kennis en dieren naar de tak van houders.

De houders krijgen een eigen website en voorzieningen voor ondersteuning (servicepakket). De kerngedachte is dat ze lid worden om een reden, namelijk achtergrondinformatie, expertise en praktische hulp. We kunnen namelijk wel constateren dat het ontbreekt aan goede, betrouwbare informatie op het web. Ja, op onderdelen wel (kippenclub), maar niet in de breedte en veelal niet zonder commerciële bijbedoelingen. Deze eenheid kent eigen werkgroepen, afhankelijk van de vragen en behoeftes die er leven.

Gelijke monniken, gelijke kappen

Een uitgangspunt is dat alle leden – fokkers, houders en alles wat er tussenin zit – dezelfde lidmaatschapsbijdrage betalen. En dat iedereen ook gebruik kan maken van de gezamenlijke voorzieningen. De verschillende voorzieningen zijn echter elk wel opgezet vanuit een primaire doelgroep (fokkers of houders).

Er zijn inmiddels ook voorstellen voor een getrapd lidmaatschap.

Ons magazine is beeldbepalend

Ons Kleindier magazine is één van de meest zichtbare onderdelen van ons lidmaatschap. Het is ook beeldbepalend. Een aparte werkgroep komt met een voorstel hoe ons blad aan te passen aan de nieuwe situatie.

Hierbij is belangrijk dat het tijdschrift een 'koffietafel'-waarde krijgt. Je moet het graag willen inkijken en aan anderen laten zien.

Publieksonderzoek

Wie is nu die groep van houders (liefhebbers)? Wat willen ze en hoe kunnen we ze verleiden tot een lidmaatschap – in deze tijden van gratis informatie op het internet? We hebben ideeën, maar we hebben het nooit uitgevraagd. Een publieksonderzoek kan antwoorden geven – in samenhang met wat we zien aan vragen op sociale media en de kennis bij onze leden, de lokale verenigingen en speciaalclubs.

NB. We realiseren ons dat we juist ook moeten testen in de praktijk, met concrete voorbeelden en prototypes.

Verwacht andere motivaties

De nieuwe groep houders (liefhebbers) denken, beslissen en werken ongetwijfeld anders dan onze huidige clubleden. Andere motivaties, andere inzet, en wellicht minder betrokken bij de vereniging. Stel, als men alleen lid wordt om gemakkelijk toegang te hebben tot entingen en een enkel advies of voordeeltje – en verder geen interesse toont en/of participeert? Is daar dan iets mis mee? Nee, niet vanuit ons perspectief. We hebben een brede groep nodig. Ze helpen namelijk ons wel onze hobby in stand te houden. En vergeet niet: belangstelling en betrokkenheid kunnen verschuiven – en ze zijn uiteindelijk toch geïnteresseerd in onze rasdieren.

Tot slot: nog geen financieel plan

Het is in dit stadium te vroeg om al een financiële doorrekening te maken. Daar wordt weliswaar om gevraagd door een aantal leden, maar we hebben gekozen om eerst de strategische richting te bepalen – en vervolgens de initiatieven uit te werken. Daarbij zal bij elk initiatief wel een financieel plan gevraagd worden.

Suggesties uit de consultaties, al vooruitlopend

We hebben verschillende, veelal goed bezochte consultaties achter de rug om de scenario's door te spreken: de 11 september -bijeenkomst in Putten, de regio-bijeenkomsten en een bijeenkomst met de speciaalclubs.

Onvermijdelijk kwamen tijdens de consultaties ook ideeën en suggesties op tafel: over wat, hoe, wie en waarmee. Formeel is dat wat te vroeg voor beslissingen. In ons proces kiezen we nu eerst het scenario en werken daarna - in de eerste helft van 2026 - aan uitvoeringsplannen - gefaseerd, met ruimte voor experimenten, fouten, testen en publieksonderzoek, mét financiële onderbouwing. Een aantal werkgroepen (magazine, speciaalclubs, toekomst, gluren bij de burens) werken aan onderdelen.

We hebben echter – vooruitlopend op de periode na de keuze voor een scenario - al een eerste, voorlopige selectie gemaakt uit alles wat er gezegd/ vastgelegd is tijdens de consultaties. Het betreft overigens met name ideeën voor het betrekken van de groep houders (liefhebbers).

Mogelijke initiatieven	Een eerste opsomming
Hulp bij de verzorging	
Nieuwe website met basisinformatie over verzorging.	Informatie over het houden van onze dieren. Kort en krachtige informatie, opgeknipt in zeer korte modules. Enkele onderdelen enkel voor leden.
Vraagbaak	Een houder kan periodiek schriftelijke en mondeling vragen stellen aan contactpersonen. Met een 2 ^e ring deskundigen. NB. Geen dierenarts-vragen. Rol voor lokale verenigingen? Speciaalclubs?
YouTube filmpjes over vele vraagstukken	Korte filmpjes om een en ander uit te leggen, te demonstreren. Naast de website (voor niet-lezers ook)
Dierenwinkels, tuincentra, kinderboerderijen als ontmoetingspunten	Aanbod van cursussen en praktische hulp-avonden (dierkeuring, nagels knippen). Dierenartssprekuren. Ondersteuning bij entingen.
Thuisbezoek en -keuringen	Ondersteuning bij de beoordeling van raskenmerken, op gezondheid, op huisvesting.
Ondersteuning bij entingen. Thuisentingen.	Er komt een inschrijving op jaarlijkse inenting - vergelijk het Edese EPV-systeem.
Ondersteunen bij keuzes en aankoop	
Keuze-app & ras-overzichten.	We helpen met een keuzemenu – en een soort te kiezen op basis van een aantal criteria.
Dieren met een verhaal	Strategie: onze soorten voorzien van labels en cultuurhistorische achtergrondinformatie. Verzamelingen met oude afbeeldingen, archiefstukken, etc.
Tentoonstellingen voor raskeuze.	Bestaande shows ook inrichten op ondersteuning van raskeuzes. Zorgen voor extra tentoonstellings-materiaal.
Verkoopplatform. Centrale verkoop boventallige dieren	Platform waar fokkers hun dieren aanbieden en houders kunnen vragen. Met bemiddeling, met voorrang voor KLN-leden. Eventueel in relatie met Marktplaats als extra optie.

Algemeen & financiën	
KLN-nummer. Fokkerskaart?	Elk lid krijgt een fokkersnummer/ lidmaatschap-nummer dat toegang geeft tot <i>alle</i> voorzieningen
Generiek lidmaatschaps-contributie voor alle clubs	Onderzoeken of één contributie ook de contributies van lokale verenigingen en speciaalclubs op kan vangen.
Getrapt lidmaatschapsmodel.	Vergelijk het ANWB-model met 'brons', 'zilver' en goud. Kun je onderscheid maken ook naar de verschillende clubs.
Afspraken met voerleveranciers	Mogelijkheid tot prijsafspraken over voer voor leden. KLN code koppelen als kortingsbon. QR-codes voor voorzieningen. Toegang tot ...
Magazine en digitale nieuwsbrieven	
Maandelijks tips	Elke maand 3 tot 5 tips over de verzorging, afgestemd op de dieren die zij houden.
Koffietafel tijdschrift	Ons magazine ook goed voor families en koffietafels. Opsplitsen verenigingsnieuws en blad.
Ondersteuning bij	
Mogelijkheid om dieren in te leveren	Voor opname van oudere dieren, haantjes etc. Afspraken met ... handel? Vaste tijden, vaste inleverpunten.
Broedservice.	Uitbroeden van eieren. Ook voor scholen, inclusief ondersteunend materiaal.
PFAS-testen	
Communicatie	
Dierenwinkels, tuincentra, voerleveranciers	Folders bijsluiten. QR-codes.
Woordvoerders benoemen.	Ontwikkelen kant & klare verhalen.
Publieksonderzoek en beta-testen uitwerken	Methode(s) (laten) ontwikkelen voor testen van ideeën en prototypes.
Naam vereniging aanpassen?	Testen naam Kleindier Liefhebbers & alternatieven. Kleindier Plaza?
Onderwijs - stagiairs	HBO- en MBO-studenten benaderen voor een veelheid aan klussen. Sociale media?
YouTube filmpjes met hulpvragen	Zie ook eerder
Sociale media inzetten.	Beleving en plezier als kernwoorden
Training op communicatie	Woordvoerders trainen – ook op 'listen'. Trainen op omgaan met actievoerders – ook voor keurmeesters.
Voor fokkers & clubs	
Eendaagse shows	Werkmodel om tentoonstellingen ééndaags te maken – met voorzieningen voor bezoekers.
Aanvulling op shows	Ook vakbekwaamheidspersoon aanwezig.

Keurmerk voor fokkers	
Digitalisering van vele onderdelen	
Standpunt-'kaarten'	Generieke informatie en standpunten – over alle onderwerpen van het houden van dieren. Nodig voor spreken met één mond naar pers.
Actieve inzet op genenbanken	
Schatbewaarders functie versterken	Speciaalclubs ondersteunen bij opbouw cultuurhistorisch verhaal. Idem: ondersteunen bij genetische kennis.
Lidmaatschapsstructuur onderzoeken	Zie boven: Waarom niet iedereen van speciaal- of lokale clubs lid van KLN? Denk ook aan lidmaatschap bij de KLN via de speciaalclub in plaats van een plaatselijke vereniging. Of een opbouw in lidmaatschap met een hogere contributie, maar dan ook meer "service"..
KLN-lidmaatschap onmisbaar maken. Fokkerskaart.	Zonder KLN-pas geen ringen, geen Relatie KLN-lidnummer en fokkerskaart uitwerken. Fokkerskaart via speciaalclubs (want het meest logisch)?
Speciaalclubs en lokale verenigingen ondersteunen	Voorlichtingsmateriaal. Aanbieden centrale voorzieningen.
Keurmeesters, rasstandaarden	Keurmeesters en de speciaalclubs zijn de hoeders van de kennis van rassen. Hoe deze positie te geven?
Met andere verenigingen	
Fusies en samenwerkingen	Wat zijn de mogelijkheden van samengaan met andere kleindierclubs? Hoe samenwerking met NHC, SZH, NBS en vogelbond vorm te geven?